

Asia C-629/19

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

23.8.2019

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Landesverwaltungsgericht Steiermark (Steiermarkin
hallintotuomioistuin, Itävalta)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

14.8.2019

Valittaja:

Sappi Austria Produktions-GmbH & Co KG
Wasserverband "Region Gratkorn-Gratwein"

Vastapuolena oleva viranomainen:

Landeshauptmann der Steiermark

[--]

Landesverwaltungsgericht
Steiermark
[--]

Graz, 14 päivänä elokuuta 2019

Euroopan unionin tuomioistuimelle
[--]

Ennakkoratkaisupyyntö

SEUT 267 artiklan mukaisesti

Pääasian asianosaiset [--]:

- a) Valittaja: 1) Sappi Austria Produktions-GmbH & Co KG
[– –]
- 2) Wasserverband ”Region Gratkorn-Gratwein”
[– –]
- b) Vastapuolena oleva Landeshauptmann von Steiermark (Steiermarkin viranomainen: osavaltion kuvernööri)
[– –] **[alkup. s. 2]**

Landesverwaltungsgericht Steiermark on [– –] menettelyssä, joka koskee valitusta, jonka Sappi Austria Produktions-GmbH & Co KG (jäljempänä Sappi) ja Wasserverband Region Gratkorn-Gratwein (Gratkorn-Gratweinin alueen vesihuollon hallinnointiyritys, jäljempänä Wasserverband) ovat tehneet Landeshauptmann von Steiermarkin 2.11.2015 antamasta päätöksestä [– –], tehnyt seuraavan

PÄÄTÖKSEN:

- I. Unionin tuomioistuimelle esitetään SEUT 267 artiklan nojalla seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
1. **Onko puhdistamolietettä, jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta 19.11.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY 2 artiklan 2 kohdassa säädetyn poikkeuksen valossa ja luettuna yhdessä yhdyskuntajätevesien käsittelystä 21.5.1991 annetun neuvoston direktiivin 91/271/ETY ja/tai puhdistamolietedirektiivin, sellaisena kuin se on muutettuna 22.10.2008 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1137/2008, kanssa, pidettävä jätteenä?**
  2. **Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi:**
Voidaanko tietty aine jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta 19.11.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY 6 artiklan 1 kohdan mukaan luokitella sivutuotteeksi unionin oikeudessa vahvistetun jätteen määritelmän kannalta silloin, kun tähän aineeseen lisätään prosessiteknisistä syistä pieni prosenttiosuus muita aineita, joita muutoin olisi pidettävä jätteenä, mikäli se ei vaikuta aineen kokonaiskoostumukseen ja tuo merkittävää etua ympäristölle?
- II. Valitusmenettelyä jatketaan [– –], kun unionin tuomioistuin on antanut ratkaisunsa. **[alkup. s. 3]**

Perustelu

I.

Menettely ja tosiseikat:

Landeshauptmann von Steiermark on vuonna 2002 voimaan tulleen liittovaltion jätehuoltolain (Abfallwirtschaftsgesetz 2002, jäljempänä AWG 2002) 6 §:n 6 momentin mukaan suoritetun kattavan tutkinnan perusteella todennut, että muutokset, jotka on tehty Sappin omistamaan kattilaan 11, jonka sijaintipaikka on [- -] Gratkorn, [- -], ja Wasserverbandin omistamaan jätteenpolttolaitokseen, joka sijaitsee samassa paikassa, ovat AWG 2002:n 37 §:n 1, 3 ja 4 momentin mukaan luvanvaraisia. Tämä päätös perustui siihen, että molemmissa laitoksissa poltetaan Sappin ja Wasserverbandin yhteisestä jätevedenpuhdistamosta peräisin olevaa lietettä höyryn tuottamiseksi samalla alueella sijaitsevan Sappin paperi- ja sellutehtaan energianlähteeksi.

Vastapuolena oleva viranomainen totesi päätöksessään, että vaikka poltettavaksi päätyneet puhdistamoliete on suurimmaksi osaksi peräisin paperinvalmistuksen tuotantoprosessista ja vaikka kyseinen osuus (noin 97 prosenttia) voitaisiin luokitella AWG 2002:n 2 §:n 3a momentissa tarkoitetuksi sivutuotteeksi, tämä luokittelu ei koske sitä osuutta lietteestä, joka syntyy yhdyskuntajätevesien käsittelystä. Kyseinen puhdistamoliete pysyy objektiivisessa mielessä jätteenä erityisesti sen vuoksi, että se ei ole syntynyt paperinvalmistuksen tuotantoprosessissa. Koska Verwaltungsgerichtshofin (ylin hallintotuomioistuin, Itävalta) oikeuskäytännön mukaan ei kuitenkaan ole olemassa vähimmäisrajaa, jonka perusteella aine on luokiteltava jätteeksi, on lähdettävä siitä, että molemmissa mainituissa laitoksissa rinnakkaispoltettua puhdistamolietettä on kokonaisuudessaan pidettävä AWG 2002:n 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuna jätteenä, minkä vuoksi kyseisiin laitoksiin tehtävät muutokset ovat AWG 2002:n 37 §:n 1, 3 ja 4 momentin mukaan luvanvaraisia.

Molemmat päätöksen kohteena olevat asianosaiset [- -] valittivat tästä päätöksestä Landesverwaltungsgericht Steiermarkiin (Steiermarkin hallintotuomioistuin) ja vetosivat valituksessaan lähinnä siihen, että määräysosassa mainittu puhdistamoliete ei ole AWG 2002:n 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua jätettä siksi, että sitä syntyy sellaisen paperin ja sellun valmistukseen integroidun tuotantoprosessin puitteissa, joka on suunniteltu laitoksen konseptiin alusta lähtien, ja kyseistä puhdistamolietettä käytetään energian hyödyntämiseen paperinvalmistuksessa niin, että kaikkia laitoksen osia hoitaa Sappi **[alkup. s. 4]** tuotantopaikalla, ja mainitut laitoksen osat ovat ainoastaan organisatorisista ja oikeudellisista syistä kahden eri oikeushenkilön omistuksessa, jotka ovat myös jäteveden käsittelylaitoksen vesioikeudellisen luvan sekä kattilaa 11 ja jätteenpolttolaitosta koskevan toimiluvan haltijoita.

Unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön (C-114/01, Avesta Polarit Chrome Oy, ECLI:EU:C:2003:448 ja C-113/12, Brady, ECLI:EU:C:2013:627) viitaten on syytä todeta, että jätteen määritelmä ei kata tuotantojäämiä ja muita aineita silloin, kun niitä voitaisiin käyttää joko (yrityksen sisäisen jätteen tapauksessa) tuotantoprosessin jatkeena tai minkä tahansa taloudellisen toimijan toiminnassa, mikäli tällainen jatkokäyttö on varmaa ja aineen jatkokäytöllä saavutetaan

taloudellista etua. Verwaltungsgerichtshof on 23.1.2014 antamassaan päätöksessä [– –] noudattanut tätä oikeuskäytäntöä ja todennut, että omasta toiminnasta peräisin olevien tuotantojäämien käyttö energian hyödyntämiseen on ”varmaa jatkokäyttöä” niin, että nämä tuotantojäämät eivät täytä jätteen määritelmää. Puhdistamolietteen yhdyskunnallinen osuus, joka on laskennallisesti 2 prosenttia, ei muuta aineen ominaisuuksia millään tavalla eikä myöskään voi loukata AWG 2002:n 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua jätehuollon yleistä etua, koska kaikkien syntyvien jäämien sallittu jatkokäyttö on varmaa.

Asiaa käsittelevä Landesverwaltungsgericht hyväksyi tutkinnan ja julkisesti pidetyn suullisen käsittelyn jälkeen valituksen ja totesi 19.12.2016 antamassaan tuomiossa [– –], että Sappin [– –] omistamaan kattilaan 11 ja Wasserverbandin [– –] omistamaan jätteenpolttolaitokseen tehtyihin muutoksiin ei sovelleta AWG 2002:n, sellaisena kuin se on muutettuna BGBl I 102/2002:lla, 37 §:n 1, 3 ja 4 momentissa säädettyä lupavelvollisuutta.

Verwaltungsgerichtshof otti tutkittavakseen valituksen, jonka Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt- und Wasserwirtschaft (liittovaltion maa- ja metsätalous-, ympäristö- ja vesitalousministeri) [– –] teki tästä tuomiosta, ja kumosi valituksenalaisen tuomion lainvastaisuuden perusteella 27.2.2019 antamallaan tuomiolla [– –]. **[alkup. s. 5]**

Verwaltungsgerichtshof toteaa perusteluissaan seuraavaa:

AWG 2002:n 2 §:n 3a momentissa vahvistetaan jätteitä koskevan puitedirektiivin (2008/98/EY) 5 artiklan mukaisesti edellytykset, joiden perusteella aine tai esine, joka on tuotantoprosessin tulos mutta ei sen ensisijainen tavoite, voidaan luokitella sivutuotteeksi eikä jätteeksi. Mainitun säännöksen johdantolauseesta seuraa, että kyseessä on oltava aine tai esine, joka syntyy tuotantoprosessin aikana. Valittaja vetoaa perustellusti siihen, että kyseessä oleva puhdistamoliete syntyy, kun yrityksen toiminnasta ja kotitalouksista/yhdyskunnasta peräisin olevia jätevesiä puhdistetaan yhteisesti Wasserverbandin hoitamassa jätevedenpuhdistamossa.

Jätevesi – mukaan lukien Sappin laitospöytävesi – ei ole jätettä AWG 2002:n 3 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan. Jätevedellä tarkoitetaan yleisesti ottaen vettä, jonka ominaisuudet ovat muuttuneet kotitalouden, teollisuuden tai muun vastaavan käytön seurauksena. Vesioikeudellisesti jätevedellä tarkoitetaan vettä, jonka joku poistaa käytöstä. Kyse voi olla saastuneesta vedestä (muun muassa keittiön ja kotitalouden jätevedet, laitospöytävedet), mutta myös vähän tai ei lainkaan likaantuneesta vedestä (esimerkiksi sadevedet). Vuonna 1959 annetussa vesioikeuslaissa (Wasserrechtsgesetz, jäljempänä WRG 1959) ja erityisesti sen 30 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä annetaan tarkempia sääntöjä vesistöjen (mukaan lukien pohjavedet) puhtaana pitämistä ja suojelua varten. Siitä hetkestä lähtien, kun ainesosat on suodatettu pois jätevedestä, ei enää voida puhua jäteveden ainesosista AWG 2002:n 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla. AWG 2002:n 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädettyä poikkeusta ei sovelleta enää

tällaisiin aineisiin [– –]. Kun WRG 1959:n mukaisessa jätevesien käsittelyssä syntyy jäteveden ainesosana puhdistamolietettä, kyse ei näin ollen ole tuotantoprosessin jäämästä, koska jäteveden käsittelyä – joko laitoksen jätevedenpuhdistamossa tai yhdyskuntajäteveden puhdistamossa – ei voida pitää tuotantoprosessin osana. Jäteveden puhdistus on pikemminkin käsittelyprosessi, jolla pyritään turvaamaan se, että jätevedet johdetaan vesistöihin WRG 1959:ssä säädettyjen suojelutavoitteiden mukaisesti. Se, että jäteveden käsittelyssä syntyvä puhdistamoliete käytetään mekaanisen vedenpoiston jälkeen Sappin tuotantoon polttamalla se kyseisissä polttolaitoksissa (liete hyödynnetään eikä sitä loppukäsittelä), ei tarkoita sitä, että näin käytetty liete olisi sitä ennen syntynyt tuotantoprosessin puitteissa sivutuotteena. Näin ollen **[alkup. s. 6]** sivutuotteeksi luokittelun kannalta olennainen edellytys puuttuu AWG 2002:n 2 §:n 3a momentissa tarkoitetulla tavalla.

Landesverwaltungsgericht on riidanalaisen puhdistamolietteen osalta katsonut virheellisesti, että kyseessä on mainitun säännöksen mukainen sivutuote, ja todennut sen perusteella niin ikään virheellisesti, että AWG 2002:n 37 §:ää ei sovelleta riidanalaisiin polttolaitoksiin.

Toisessa oikeudenkäynnissä jälleen toimivaltainen Landesverwaltungsgericht Steiermark on epävarma siitä, kuinka jätteen määritelmää tulkitaan riidanalaisen puhdistamolietteen osalta, ja menetetäänkö sivutuotteeksi luokittelu silloin, kun prosessiekonomiaan liittyvistä syistä lisätään pieni prosenttiosuus muita, yhdyskuntajäteveden käsittelystä peräisin olevia aineita, jotka muussa tapauksessa olisi prosessiteknisistä syistä korvattava muilla tavoin – sivutuotteen koostumuksen pysyessä muuttumattomana –, minkä vuoksi tämä tulkintakysymys esitetään toimivaltaiselle unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisun antamista varten.

II.

Asiaa koskeva lainsäädäntö on seuraava:

3. Unionin oikeussäännöt:

Jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta 19.11.2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY (jätedirektiivi)

1 perustelukappale

Jätteistä 5 päivänä huhtikuuta 2006 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2006/12/EY (4) säädetään lainsäädännölliset puitteet, joita sovelletaan jätteiden käsittelyyn yhteisössä. Siinä määritellään keskeiset käsitteet, kuten jäte, jätteen hyödyntäminen ja jätteen loppukäsittely, ja siinä säädetään keskeiset jätehuoltoon sovellettavat vaatimukset, erityisesti velvoite, jonka mukaan jätehuoltotoimia suorittavalla laitoksella tai yrityksellä on oltava toimilupa tai se on rekisteröitävä, sekä jäsenvaltioiden velvoite laatia jätehuoltosuunnitelmia. Siinä vahvistetaan myös tärkeitä periaatteita, kuten

velvoite käsitellä jätteet siten, ettei sillä ole kielteisiä vaikutuksia ympäristöön ja ihmisten terveyteen, [alkup. s. 7] jätehierarkian soveltamiseen rohkaiseminen sekä, aiheuttamisperiaatteen mukaisesti, vaatimus siitä, että jätteiden loppukäsittelyn kustannuksista vastaa jätteen haltija tai aiemmat haltijat tai valmistajat, joiden tuotteesta jäte on peräisin.

--

26 perustelukappale

Aiheuttamisperiaate on ohjaavana periaatteena sekä Euroopan unionin että kansainvälisellä tasolla. Jätteen tuottajan ja sen haltijan olisi huolehdittava jätteestä tavalla, joka takaa ympäristön ja ihmisten terveyden suojelun korkean tason.

27 perustelukappale

Tällä direktiivillä käyttöön otettava laajennettu tuottajan vastuu on eräs keino tukea sellaisten tavaroiden suunnittelua ja tuotantoa, joissa otetaan täysin huomioon materiaalien tehokas käyttö koko niiden elinkaaren ajan ja helpotetaan sitä, mukaan lukien tavaroiden korjaaminen, uudelleen käyttö, purkaminen ja kierrätys, aiheuttamatta kuitenkaan haittaa tavaroiden vapaalle liikkumiselle sisämarkkinoilla.

28 perustelukappale

Tällä direktiivillä olisi autettava Euroopan unionia siirtymään lähemmäksi ”kierrätysyhteiskuntaa”, jossa pyritään välttämään jätteen syntymistä ja käyttämään jätettä materiaalina. --

29 perustelukappale

Jäsenvaltioiden olisi tuettava uusiomateriaalien, kuten kierrätyspaperin, käyttöä jätehierarkian mukaisesti ja kierrätysyhteiskuntaan siirtymiseksi, ja niiden olisi mahdollisuuksien mukaan oltava tukematta tällaisten uusiomateriaalien sijoittamista kaatopaikalle tai polttamista.

30 perustelukappale

Perustamissopimuksen 174 artiklan 2 kohdassa esitettyjen ennalta varautumisen periaatteen ja ennalta ehkäisevien toimien periaatteen panemiseksi täytäntöön on tarpeen asettaa yleiset ympäristötavoitteet jätehuollolle yhteisössä. Näiden periaatteiden mukaisesti on yhteisön ja jäsenvaltioiden tehtävänä luoda puitteet pilaamisen tai haitan aiheuttajien ehkäisemiseksi, vähentämiseksi tai mahdollisuuksien mukaan poistamiseksi alkuvaiheesta alkaen toteuttamalla toimenpiteitä, joilla poistetaan tunnettuja riskejä. [alkup. s. 8]

3 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- 1) 'jätteellä' mitä tahansa ainetta tai esinettä, jonka haltija poistaa käytöstä, aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä;

--

4 artikla

Jätehierarkia

1. Seuraavaa jätehierarkiaa sovelletaan ensisijaisuusjärjestyksenä jätteen syntymisen ehkäisemistä ja jätehuoltoa koskevassa lainsäädännössä ja politiikassa:
  - a) ehkäiseminen;
  - b) valmistelu uudelleenkäyttöön;
  - c) kierrätys;
  - d) muu hyödyntäminen, esimerkiksi energiana; ja
  - e) loppukäsittely.

--

5 artikla

Sivutuotteet

1. Sellaisen tuotantoprosessin tuloksena syntynyttä ainetta tai esinettä, jonka ensisijaisena tavoitteena ei ole tämän aineen tai esineen valmistaminen, voidaan pitää sivutuotteena eikä 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna jätteenä ainoastaan, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:
  - a) aineen tai esineen jatkokäyttö on varmaa;
  - b) ainetta tai esinettä voidaan käyttää suoraan ilman muuta kuin tavalliseksi katsottavaa teollista lisäkäsittelyä;
  - c) aine tai esine syntyy olennaisena osana tuotantoprosessia; ja **[alkup. s. 9]**
  - d) jatkokäyttö on laillista eli aine tai esine täyttää kaikki asiaankuuluvat, sen erityiseen käyttöön liittyvät tuotetta, ympäristöä ja terveydensuojelua koskevat vaatimukset eikä

aiheuta haitallisia kokonaisvaikutuksia ympäristölle tai ihmisten terveydelle.

2. *Edellä 1 kohdassa määriteltyjen edellytysten pohjalta voidaan hyväksyä toimenpiteitä, joilla määritellään perusteet, jotka yksittäisten aineiden tai esineiden on täytettävä, jotta niitä voidaan pitää sivutuotteina eikä 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna jätteenä. Nämä toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 39 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.*

6 artikla

Jätteeksi luokittelun päättyminen

1. *Tietyt jätteet lakkaavat olemasta 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua jätettä, kun ne ovat läpikäyneet hyödyntämistoimen, kierrätys mukaan luettuna, ja ovat seuraavien edellytysten mukaisesti laadittujen arviointiperusteiden mukaiset:*
- a) ainetta tai esinettä käytetään yleisesti tiettyihin tarkoituksiin;*
  - b) aineelle tai esineelle on olemassa markkinat tai kysyntää;*
  - c) aine tai esine täyttää tiettyjen tarkoitusten mukaiset tekniset vaatimukset ja on tuotteisiin sovellettavien olemassa olevien säännösten ja standardien mukainen; ja*
  - d) aineen tai esineen käytöstä ei aiheudu haitallisia kokonaisvaikutuksia ympäristölle eikä ihmisten terveydelle.*

Näihin perusteisiin sisältyy tarvittaessa epäpuhtauksien raja-arvoja, ja niissä otetaan huomioon aineen tai esineen mahdolliset haitalliset vaikutukset ympäristölle. [alkup. s. 10]

2. --

3. --

4. *Jos yhteisön tasolla ei ole vahvistettu perusteita 1 ja 2 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti, jäsenvaltiot voivat soveltuvan oikeuskäytännön huomioon ottaen päättää tapauskohtaisesti, onko jokin jäte lakannut olemasta jätettä. Niiden on ilmoitettava tällaisista päätöksistä komissiolle teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22 päivänä kesäkuuta*

1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY (24) mukaisesti silloin kun tätä edellytetään mainitussa direktiivissä.

13 artikla

Ihmisten terveyden ja ympäristön suojeleminen

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jätehuolto tapahtuu vaarantamatta ihmisten terveyttä ja vahingoittamatta ympäristöä sekä erityisesti,

- a) ettei vaaranneta vesiä, ilmaa, maaperää, kasveja eikä eläimiä;
- b) ettei aiheuteta melu- eikä hajuhaittoja; ja
- c) ettei vahingoiteta maaseutua eikä erityistä merkitystä omaavia kohteita.

4. Kansallisen oikeuden säännökset:

AWG 2002

1 §:n 1 momentti:

Jätehuolto on järjestettävä ennalta varautumisen ja kestävyysperiaatteiden mukaisesti niin, että

1. vahingolliset tai haitalliset vaikutukset ihmisiin, eläimiin ja kasveihin, niiden elinolosuhteisiin ja luonnolliseen ympäristöön vältetään, tai muutoin [alkup. s. 11] pidetään ihmisten yleistä hyvinvointia heikentävät vaikutukset mahdollisimman vähäisinä,
2. ilman epäpuhtauksien ja ilmaston kannalta merkittävien kaasujen päästöt pidetään mahdollisimman vähäisinä,
3. luonnonvaroja (raaka-aineet, vesi, energia, maisema, maa, kaatopaikkojen tilavuus) suojellaan,
4. kun kyseessä on aineen hyödyntämistoimi, jätteet tai niistä johdetut aineet eivät aiheuta suurempaa riskiä kuin vastaavat primaariset raaka-aineet tai primaarisista raaka-aineista saadut tuotteet, ja
5. vain sellaisia jätteitä jää jäljelle, joiden sijoittamisesta ei aiheudu vaaraa seuraaville sukupolville.

1 §:n 3 momentti:

Jätteen keräys, varastointi, kuljetus ja käsittely on yleisen edun vuoksi pakollista, jos muutoin

[[–]] [tietyt tyhjentävästi luetellut oikeushyvät (esimerkiksi terveys, ympäristö, yleinen turvallisuus, maisema, ...) vaarantuisivat].

2 §:n 1 momentti:

(1) Tässä liittovaltion laissa jätteillä tarkoitetaan irtainta omaisuutta,

- 1. jonka haltija aikoo poistaa käytöstä tai on poistanut käytöstä, tai*
- 2. jonka keräys, varastointi, kuljetus ja käsittely jätteenä on pakollista, jotta yleiset edut (1 §:n 3 momentti) eivät vaarannu.*

2 §:n 3 momentti:

Tässä liittovaltion laissa tarkoitettua asianmukaista keräystä, varastointia, kuljetusta ja käsittelyä ei kuitenkaan edellytetä yleisen edun (1 §:n 3 momentti) vuoksi, mikäli [alkup. s. 11]

- 1. omaisuus on yleisen käsityksen mukaan uusi, tai*
- 2. omaisuutta käytetään sille yleisen käsityksen mukaan määrättyyn tarkoitukseen.*

[[–]] [maataloutta koskeva erityisjärjestely]

2 §:n 3a momentti:

Sellaisen tuotantoprosessin tuloksena syntynyttä ainetta tai esinettä, jonka ensisijaisena tavoitteena ei ole tämän aineen tai esineen valmistaminen, voidaan pitää sivutuotteena eikä jätteenä ainoastaan, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

- 1. aineen tai esineen jatkokäyttö on varmaa;*
- 2. ainetta tai esinettä voidaan käyttää suoraan ilman muuta kuin tavalliseksi katsottavaa teollista lisäkäsittelyä;*
- 3. aine tai esine syntyy olennaisena osana tuotantoprosessia; ja*
- 4. jatkokäyttö on sallittua eli esinettä voidaan käyttää turvallisesti aiottuun hyödylliseen tarkoitukseen, käyttö ei vaaranna oikeushyviä (ks. 1 §:n 3 momentti) ja kaikkia asiaankuuluvia säännöksiä noudatetaan.*

6 §:n 6 momentti:

[[–]] [osavaltion kuvernöörin toimivalta muun muassa sen vahvistamiseksi, onko laitos tai sen muutos luvanvarainen AWG 2002:n 37 §:n mukaan]

Jätteenpolttoasetus (Abfallverbrennungsverordnung)

2 §:n 1 momentti:[alkup. s. 13]

Tätä asetusta sovelletaan [–] [–] [tiettyihin laitoksiin]

[–],

joissa poltetaan tai rinnakkaispoltetaan kiinteitä tai nestemäisiä jätteitä.

2 §:n 1a momentti:

[–] [tiettyjä, erityisellä puhdistustekniikalla varustettuja polttolaitoksia koskeva poikkeus]

2 §:n 1b momentti:

[–]

2 §:n 2 momentti:

Tätä asetusta ei sovelleta

1. laitoksiin, joissa käsitellään ainoastaan seuraavia jätteitä:

[–]

c) ensiömassan tuotannon ja massasta valmistettavan paperin tuotannon yhteydessä syntyvä kuituainetta sisältävä kasviperäinen jäte, jos poltto tapahtuu tuotantopaikalla ja syntyvä lämpö hyödynnetään;

[–] [alkup. s. 14]

III.

1. Koska Landesverwaltungsgericht Steiermarkilla on epäilyksiä siitä, onko AWG 2002:n 2 §:n säännös unionin oikeuden mukainen, se on tehnyt päätöksen ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä unionin tuomioistuimelle.

2. [–] [yleisiä huomautuksia ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamisesta]

AWG 2002:n 2 §:n tulkinta on merkityksellinen asian ratkaisun kannalta seuraavista syistä:

3. Unionin tuomioistuin on vakiintuneessa oikeuskäytännössään katsonut, että unionin oikeudessa vahvistettu jätteen määritelmä on yhteisön käsite. Jäsenvaltioilla ei ole mahdollisuutta muodostaa unionin oikeudessa vahvistetusta jätteen määritelmästä poikkeavaa ja suppeampaa kansallista jätteen määritelmää. Itävaltalaista jätteen määritelmää, josta säädetään AWG 2002:n 2 §:n 3a momentissa, on [alkup. s. 15] tulkittava direktiivin mukaisesti. Tapauksissa, joissa kansallinen jätteen määritelmä poikkeaa unionin oikeudessa vahvistetusta jätteen määritelmästä, kansallinen

- määritelmä korvataan direktiivillä 2008/98/EY (jätedirektiivi), (ks. tuomio asiassa C-304/94, Tombesi, ECLI:EU:C:1999:152).
4. Direktiivin 2008/98/EY 3 artiklan 1 kohdan mukaan ilmaisulla ”jäte” tarkoitetaan mitä tahansa ainetta tai esinettä, jonka haltija poistaa käytöstä, aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä. Tältä osin unionin tuomioistuin on toistuvasti todennut, että jätteen määritelmää on tulkittava laajasti, jotta voidaan varmistaa unionin tavoitteen mukainen korkea suojelun taso ympäristöpolitiikan alalla (ks. C-318/97, ARCO Chemie, ECLI:EU:C:2000:318; C-9/00, Palin Granit Oy, ECLI:EU:C:2002:232; C-235/02, Saetti, ECLI:EU:C:2004:26; C-457/03, Niselli, ECLI:EU:C:2004:707 ja C-252/05, Thames Water Utilities, ECLI:EU:C:2007).
  5. Unionin tuomioistuin on useaan otteeseen korostanut, että kysymys siitä, onko tietty materiaali jätettä vai ei, on arvioitava yksittäistapauksen olosuhteiden mukaan, ja toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä päätös tapauskohtaisesti (ks. C-318/97, ARCO Chemie, ECLI:EU:C:2000:318; C-9/00, Palin Granit Oy, ECLI:EU:C:2002:232; C-235/02, Saetti, ECLI:EU:C:2004:26; C-457/03, Niselli, ECLI:EU:C:2004:707 ja C-252/05, Thames Water Utilities, ECLI:EU:C:2007). Käsiteltävässä tapauksessa syntyvää puhdistamolietettä saadaan olennaisena osana sellun valmistuksen jatkuvaa tuotantoprosessia. Näin ollen kuituainetta sisältävä puhdistamoliete on 100-prosenttisesti peräisin paperin ja sellun tuotannosta, eikä sitä olisi olemassa ilman kyseistä tuotantoa.
  6. AWG 2002:n 2 §:n 3a momentissa vahvistetaan jätteitä koskevan puitedirektiivin (2008/98/EY) 5 artiklan mukaisesti edellytykset, joiden perusteella aine tai esine, joka on tuotantoprosessin tulos mutta ei sen ensisijainen tavoite, voidaan luokitella sivutuotteeksi eikä jätteeksi. Landesverwaltungsgerichtin näkemyksen mukaan riidanalainen puhdistamoliete täyttää, ainakin siltä osin kuin se on peräisin tuotannosta, kyseisessä säännöksessä mainitut kumulatiiviset edellytykset. Lisäksi Landesverwaltungsgerichtin mukaan yhdyskuntajätevesien lisääminenkään ei aiheuta haittaa, koska se yhtäältä ei muuta tuotannossa syntyvän aineen koostumusta ja se toisaalta muussa tapauksessa pitäisi korvata muilla tavoin.
  7. Ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella on lisäksi epäilyksiä siitä, voidaanko silloinkaan, kun puhdistamolietettä ei luokitella sivutuotteeksi, kyseistä lietettä pitää unionin oikeudessa tarkoitettun jätteen määritelmän mukaisena ”jätteenä”. **[alkup. s. 16]**

Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan materiaali ei välttämättä ole jätettä siinäkin tapauksessa, että se on katsottava tuotantojäämäksi. Mikäli tällaisella materiaalilla on ominaisuuksia, joiden perusteella se soveltuu taloudelliseen uudelleenkäyttöön, tämä viittaa siihen, että kyseistä materiaalia ei tulisi pitää jätteenä. Unionin tuomioistuin on vahvistanut

kolme kumulatiivista kriteeriä, joiden perusteella tuotantojäämä voidaan luokitella sivutuotteeksi. Jos materiaalin myöhempi käyttö on varmaa eikä vain mahdollista, materiaalin jatkokäyttö ei edellytä muuntamistoimia ja sitä syntyy jatkuvan tuotantoprosessin puitteissa, kyseinen materiaali ei ole jätettä (ks. C-9/00, *Palin Granit Oy*, ECLI:EU:C:2002:232).

8. Siitäkin huolimatta, että unionin tuomioistuin on tulkinnut suppeasti "tuotantoprosessin" käsitettä (ks. C-9/00, *Palin Granit Oy*, ECLI:EU:C:2002:232; C-457/03, *Niselli*, ECLI:EU:C:2004:707 ja C-121/03, *komissio v. Espanja*, ECLI:EU:C:2005:512), ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin katsoo, että nämä kriteerit täyttyvät. Kun puhdistamoliete kytetään osaksi päästöneutraalia ja keskeytymätöntä polttoa, joka tuottaa höyryä paperinvalmistusta varten, lietettä jatkokäsitellään jatkuvasti ja välittömästi. Pääasian kohteena oleva laitos toimii tosiasiallisesti niin, että puhdistamolietettä syötetään suljetussa järjestelmässä puhdistamosta höyryntuotannon kuljetushihnoille ympäri vuorokauden.
9. Jos unionin tuomioistuin katsoo, että puhdistamolietettä on pidettävä direktiivin 2008/98/EY 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna jätteenä, ennakkoratkaisupyynnön esittäneellä tuomioistuimella on muita epäilyjä, joiden selventäminen edellyttää ennakkoratkaisupyynnön esittämistä. Vaikka puhdistamolietettä pidettäisiin pääasian kaltaisessa tilanteessa jätteenä, jätteeksi luokittelu olisi päättynyt jo ennen kuin kyseinen liete olisi yrityksen sisäisesti poltettu höyryntuotantoa varten.
10. Direktiivin 2008/98/EY 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään edellytyksistä, joiden mukaisten arviointiperusteiden avulla voidaan määrittää, mitkä jätteet lakkaavat olemasta jätettä hyödyntämis- tai kierrätystoimen jälkeen. Tältä osin unionin tuomioistuin on todennut, että unionin lainsäätäjä on erityisesti säätänyt, että jäsenvaltioilla on toimivalta toteuttaa aineen tai esineen jätteeksi luokittelun päättymistä koskevia toimia, mutta se ei kuitenkaan ole täsmentänyt näiden toimien luonnetta (tuomio C-60/18, *Tallinna Vesi AS*, ECLI:EU:C:2019:264, 22 kohta). Koska nämä toimet johtavat jätteeksi luokittelun päättymiseen [alkup. s. 17] ja siten jätteitä koskevassa oikeudessa taatun ympäristön ja ihmisten terveyden suojelun päättymiseen, niillä on taattava mainitun artiklan 1 kohdan a–d alakohdassa asetettujen edellytysten noudattaminen ja erityisesti otettava huomioon kyseisen aineen tai esineen kaikki mahdolliset haittavaikutukset ympäristöön ja ihmisten terveyteen.

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on ottanut huomioon unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön, jonka mukaan jäsenvaltio voi myös katsoa, että tietyt jätteet eivät voi lakata olemasta jätteitä ja päättää olla antamatta niiden osalta jätteeksi luokittelun päättymistä koskevia säännöksiä (tuomio C-60/18, *Tallinna Vesi AS*, ECLI:EU:C:2019:264, 26 kohta). Unionin tuomioistuimen mukaan jäsenvaltion on kuitenkin huolehdittava

siitä, että ei estetä toteuttamasta direktiivillä 2008/98/EY tavoiteltuja päämääriä, kuten jätehierarkian soveltamiseen rohkaisemista tai jätteiden hyödyntämistä ja hyödynnettyjen materiaalien käyttöä luonnonvarojen suojelemiseksi ja kiertotalouteen siirtymisen mahdollistamiseksi (tuomio C-60/18, Tallinna Vesi AS, ECLI:EU:C:2019:264, 27 kohta). Tällaisesta estämisestä ei ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen mukaan näytä olevan kyse pääasian kaltaisessa tilanteessa, koska puhdistamoliete kuljetetaan suljetussa ja automaattisessa järjestelmässä yrityksen sisäisesti, ja lisäksi lietteen käyttö tapahtuu keskeytyksettä eikä tästä prosessista aiheudu vaaroja ympäristölle ja ihmisten terveydelle. Kyseinen menettelytapa vastaa myös jätteen syntymisen ehkäisemisen sekä fossiilisten raaka-aineiden korvaamisen tavoitteita. Tämän tuotantoprosessin perusteella ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin epäilee vakavasti sitä, onko kansallisen viranomaisen päätös, jossa vahvistamisesta kieltäydytään, unionin oikeuden mukainen. **[alkup. s. 18]**

IV.

1. Kaikilla jäsenvaltioiden viranomaisilla ja tuomioistuimilla on velvollisuus tulkita kaikkea lainsäädäntöä direktiivin mukaisesti niin, että kansallisen lainsäädännön tulkinta ei vaaranna direktiivin tavoitetta (ks. tuomio asiassa 14/83, von Colson ja Kamann, ECLI:EU:C:1984:153). Koska unionin oikeuden asianmukainen soveltaminen ei ole niin ilmeistä, ettei se jättäisi tilaa vähäisellekään perustellulle epäilylle, eikä kansallisen oikeuden tulkitseminen direktiivin mukaisesti ole sen vuoksi mahdollista, kysymykset esitetään SEUT 267 artiklan mukaisesti ennakkoratkaisun antamista varten.

Landesverwaltungsgericht Steiermark

[--]